
Aika: 17.10.2016 klo 17:30 - 18:30

Paikka: Kaupunginvaltuuston istuntosali

LUETTELO KÄSITELLYISTÄ ASIOISTA

§	Otsikko	Sivu
79	Kokouksen järjestäytyminen	3
80	Perusopetuksen yhtenäiskoulu	4

Läsnä:	Viherluoto-Lindström Irmeli Grönblom Minna Leppänen Mikko Aro Lauri Tikkanen Juhana Miettinen Taisto Peltovirta Margit Nystén Tiina Rintamäki-Ovaska Tiina Tuominen Lari Vihonen Elisa Backman Heidi Aarniokoski Sari	pj varapj. jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen KH:n edustaja Espoon edustajan varajäsen nuorisovaltuuston edustaja sivistystoimenjohtaja opetuspäällikkö	§ 80 § 80
Poissa:	Jämsén Martta Becker Emilia Hiitola Annika Mellanen Petri	jäsen Espoon edustaja varhaiskasvatuspäällikkö siv. talouspäällikkö	
Allekirjoitukset	Irmeli Viherluoto-Lindström puheenjohtaja Hyväksytty sähköpostitse 18.10.2016	Heidi Backman sihteeri	
Käsitellyt asiat	79 - 80		
Pöytäkirja tarkastettu			
Allekirjoitukset	Margit Peltovirta Tarkastettu sähköpostitse 19.10.2016	Minna Grönblom Tarkastettu 31.10.2016	
Pöytäkirja yleisesti nähtävänä	Kauniaisissa 1.11.2016		
Todistaa	Karola Nyman ilmoitustaulun hoitaja		

Suomenkielinen opetus- ja
varhaiskasvatuslautakunta

§ 79

17.10.2016

Kokouksen järjestäytyminen

SOV 17.10.2016 § 79

Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta

- toteaa kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi
- valitsee kaksi pöytäkirjantarkastajaa
- hyväksyy esityslistan kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös:

Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta

- totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi
 - valitsi Margit Peltovirran ja Minna Grönblomin pöytäkirjantarkastajiksi
 - hyväksyi esityslistan kokouksen työjärjestykseksi.
-

Kaupunginvaltuusto	§ 43	22.08.2016
Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta	§ 80	17.10.2016

Perusopetuksen yhtenäiskoulu

498/12.00.00/2014

KV 22.08.2016 § 43

Lisätiedot:
sivistystoimenjohtaja Heidi Backman, puh. 09 5056 825
opetuspäällikkö Sari Aarniokoski, puh. 09 5056 265
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

1. Käsittelyt lautakunnassa ja kaupunginhallituksessa

Seuraavassa on esitetty perusopetuksen yhtenäiskouluasian käsittelyvaiheet suomenkielisessä opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnassa sekä kaupunginhallituksessa:

SOV 7.4.2014 § 23

Lautakunta käy keskustelua yhtenäisestä peruskoulusta ja koulujen käyttäjien vaihtamisesta siten, että Kauniaisten lukio siirtyisi Mäntymäelle ja Mäntymäen koulu siirtyisi Kasavuoren koulukeskukseen. Yhtenäistä perusopetuksen koulua ja koulurakennusten käyttäjien vaihtamista päätettiin käsitellä uudelleen lautakunnan kokouksessa 23.4.2014.

Asukasilta yhtenäisestä peruskoulusta ja koulurakennusten käyttäjien vaihtamisesta päätettiin pitää Mäntymäen koulussa 15.4.2014. Nuorisovaltuusto käsitteli asiaa kokouksessaan 5.5.2014.

KH 15.4.2014 § 92

KH päätti asettaa työryhmän selvittämään ja valmistelemaan yhtenäisen peruskoulun perustamista ja lukioiden toimintaedellytysten ja yhteistyön kehittämistä.

Työryhmään nimettiin KH:n edustaja ruotsinkielisessä opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnassa Stefan Stenberg ja suomenkielisessä opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnassa Tiina Rintamäki-Ovaska, lautakuntien puheenjohtajat Irmeli Viherluoto-Lindström ja Johan Johansson sekä valtuuston II varapuheenjohtaja Juha Pesonen. Puheenjohtajaksi nimettiin Stefan Stenberg. Työryhmän sihteeriksi kutsuttiin sivistystoimenjohtaja Heidi Backman.

Lisäksi KH päätti yhtenäiskoulukysymyksen valmisteluun liittyen, että lähtökohdaksi tulee ottaa, että koulurakennukset säilyvät nykyisessä käytössään.

KH 6.5.2015 § 108

Työryhmä luovutti loppuraporttinsa sekä tausta-aineiston (**liite 1**) KH:n käsiteltäväksi.

KH päätti merkitä tiedoksi yhtenäistä peruskoulua selvittäneen työryhmän

Kaupunginvaltuusto	§ 43	22.08.2016
Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta	§ 80	17.10.2016

loppuraportin ja pyytää siitä lausunnot opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnilta KH:n 15.4.2014 asettaman työryhmän toimeksiannon mukaisesti ottamalla lähtökohdaksi koulurakennusten säilymisen nykyisessä käytössä.

Lisäksi KH päätti pyytää koulurakentamiseen erikoistuneelta arkkitehdiltä selvityksen tila- ja tilatarveratkaisuihin ja niiden aiheuttamista kustannuksista, mukaan lukien Kasavuoren koulukeskuksen tilankäytön tehostamismahdollisuuksien selvittäminen.

KH nimesi selvitystä ohjaamaan sivistystoimenjohtajan ja yhdyskuntatoimenjohtajan.

KH 23.11.2015 § 234

KH päätti palauttaa tilaselvityksen vaihtoehto D:n selvittämiseksi:

- yhtenäinen peruskoulu Mäntymäellä (1-9)
- laajennettu lukio Kasavuorella,

sekä pyytää arkkitehdiltä tästä vaihtoehdosta tilaselvitys ja kustannusarvot.

KH 20.1.2016 § 5

KH päätti palauttaa asian tila- ja tilatarveselvityksen sekä investointiarvion tekemiseksi vaihtoehtoista:

- Kasavuorella sekä yläkoulu että lukio 450 oppilasta, minkä suuruinen yläkoulu silloin voisi olla
- Kasavuorella sekä yläkoulu että lukio 500 oppilasta, minkä suuruinen yläkoulu silloin voisi olla.

Samalla tuli selvittää vaihtoehtojen käyttökustannusvaikutukset.

KH 27.4.2016 § 77

KH päätti merkitä edellä selostetun sekä esityslistan liitteenä olevien Kasavuoren koulukeskuksen ja Mäntymäen koulun tilaselvityksen ja yhtenäiskouluraportin tiedoksi ja saattaa raportit suomenkielisen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan käsiteltäväksi.

Lautakuntaa pyydetään antamaan koulujen kehittämisselvityksistä lausuntonsa ja järjestämään yhdessä KH:n kanssa oppilaiden huoltajille kuulemistilaisuuden.

Lisäksi KH totesi, että

- Kauniaisiin voidaan perustaa yhtenäiskoulu, joka toimii kahdessa eri rakennuksessa,
 - lukion koon kasvattamista voidaan harkita nykyisissä tiloissa ja, että
-

Kaupunginvaltuusto	§ 43	22.08.2016
Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta	§ 80	17.10.2016

- koulurakennusten vaihtoon liittyy merkittäviä taloudellisia ja toiminnallisia riskejä.

Edelleen KH kehotti sivistystointia ja yhdyskuntatointia viipymättä jatkamaan Mäntymäen koulun tontin asemakaavamuutoksen sekä koulun ruokalan hanke-/investointisuunnitelman valmistelua siten, että ruokalan laajennushanke voidaan hyväksyä vuoden 2017 investointibudjettiin ja toteuttaa vuoden 2017 aikana. Ruokalan laajennus on kiireellinen toimenpide ja se pitää toteuttaa viipymättä.

23.5.2016

KH:n ja opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan järjestämä kuulemistilaisuus oppilaiden huoltajille (katso kappale 5).

SOV 8.6.2016 § 42

Puheenjohtaja Viherluoto-Lindström ehdotti jäsen Nysténin ja jäsen Grönbloomin kannattamana, että päätösehdotukseen lisätään lausunto koulujen kehittämisselvityksistä.

Jäsen Miettinen ehdotti jäsen Leppäsen kannattamana asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi koulujen vaihdon osalta.

Jäsen Leppänen ehdotti yhtenäiskoulun perustamista sekä lukion oppilasmäärän kasvattamista nykyisin tilajärjestelyin. Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Palauttamista koskevassa äänestyksessä, jossa käsittelyn jatkamista (pätösehdotus + lautakunnan lisäys) kannattavat äänestivät ”jaa” ja palautusehdotusta kannattavat ”ei”, käsittelyn jatkamista koskeva ehdotus voitti äänin 7–2 (Miettinen, Leppänen).

Päätös:

Perusopetuksen yhtenäiskoulu on pedagoginen ratkaisu, jolla parhaiten mahdollistetaan oppilaan yhtenäinen koulupolku ja joka parhaiten vastaa perusopetus- ja lukiolakien sekä opetussuunnitelmien tavoitteisiin oppilaan yhtenäisestä perusopetuksesta. Yhtenäisessä perusopetuksessa luokanopettajien ja aineopettajien yhteistyö monipuolistaa opetusta ja koulun toimintaa sekä kasvattaa opetuksen ja kasvatuksen asiantuntijuutta. Perusopetuksen yhtenäiskoulu Kasavuorella sekä Kauniaisten lukio Mäntymäellä on kokonaistaloudellinen ratkaisu.

Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että se puolestaan esittää kaupunginvaltuustolle suomenkieliseen opetustoimeen perustettavaksi perusopetuksen yhtenäiskoulun ja että koulu sijoittuu Kasavuoren koulukeskukseen. Lisäksi lautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että se esittää kaupunginvaltuustolle Kauniaisten lukion siirtämistä toimimaan Mäntymäen koulun kiinteistöön.

Perusopetuksen yhtenäiskoulun ja koulukiinteistöjen käyttäjien vaihtamisen toteutuessa lautakunta antaa virkamiehille tehtäväksi suunnitella muu-

Kaupunginvaltuusto	§ 43	22.08.2016
Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta	§ 80	17.10.2016

toksien vaatimat tarvittavat toimenpideohjelmat ja niiden aikataulut.

Kaupunginhallituksen lautakunnalta pyytämä lausunto koulujen kehittämisselvityksistä:

Yhtenäisestä peruskoulusta

Monet kuntalaiset ovat esittäneet huolensa sen johdosta, onko yhtenäiseen peruskouluun liittyvässä valmistelussa pohjimmiltaan kysymys perusopetuksen kustannuksella tapahtuvasta Kauniaisten lukion kehittämisestä. Lautakunta haluaakin aluksi todeta, että jos se puoltaa yhtenäistä peruskoulua, se puoltaa sitä yhtenäisen peruskoulun omien ansioiden perusteella. Perusopetuksen järjestäminen on kaupungin tärkeimpiä tehtäviä, eikä perusopetuksen kehittäminen voi olla alisteista toisen asteen koulutuksen kehittämiselle. Yhtenäistä peruskoulua koskevat päätökset on tehtävä sen pohjalta, mikä on peruskoulun pitkäjänteisen kehittämisen kannalta perustelluinta, ja Kauniaisten lukion tehtäväksi jää toimia peruskoulua koskevien päätösten asettamissa puitteissa. On kuitenkin myönteinen asia, jos perusopetuksen ehdoilla tehtävät perusopetusta koskevat päätökset ovat sellaisia, että ne edistävät myös Kauniaisten lukion toiminnan kehittämistä.

Kauniaisissa on käyty kuntalaiskeskustelua yhtenäiseen peruskouluun liittyen keväästä 2014 alkaen, ja erityisen vilkasta keskustelu on ollut tänä keväänä. Yhtenäisen peruskoulun ympärillä käytävä keskustelu on suurelta osin käsitellyt rakennusten vaihtamista. Tämä on ymmärrettävää, koska koulurakennusten vaihtamisella olisi konkreettisia vaikutuksia kauniaislaisien perheiden arkeen, ja monien huoltajien ilmaisema huoli esimerkiksi koulumatkojen pitenemisestä on hyvin ymmärrettävä. Kun tehdään päätöksiä yhtenäisestä peruskoulusta, analyysin lähtökohdan on kuitenkin oltava pedagoginen. Yhtenäinen peruskoulu on ensisijaisesti pedagoginen kysymys, ja rakennusten mahdollinen vaihtaminen on ainoastaan väline tiettyjen pedagogisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Analyysi onkin aloitettava yhtenäisen peruskoulun pedagogisten piirteiden arvioimisella, ja vasta sen jälkeen on perusteltua siirtyä keskusteluun siitä, millaisissa kouluyhteisöissä ja fyysisissä rakennuksissa yhtenäisen peruskoulun pedagogiset tavoitteet pystytään parhaiten saavuttamaan.

Pedagogisesta näkökulmasta tarkasteltuna yhtenäiseen peruskouluun liittyy useita etuja. Yhtenäinen peruskoulu tekisi kuudennen ja seitsemännen luokan välisestä siirtymästä joustavamman. Nykyisin tässä vaiheessa tapahtuu oppilaan kannalta varsin paljon muutoksia: oppilaat siirtyvät luokanopetuksesta aineopetukseen samanaikaisesti, kun myös luokka ja opettajat muuttuvat. Lisäksi kulttuuri, käytänteet ja säännöt ovat erilaisia myös lukion sisältävässä koulurakennuksessa, jonka vanhimmat opiskelijat ovat lähes 20-vuotiaita. Vaikka siirtymävaihe on ongelmaton suurimmalle osalle oppilaista, se on osalle oppilaista haastava. Onkin lähtökohtaisesti perusteltua pyrkiä luomaan mahdollisimman jatkuva oppimispolku, jonka nivelvaiheet – siirtymät perusopetukseen, seitsemännelle luokalle ja toisen asteen opintoihin – ovat mahdollisimman matalia.

Kaupunginvaltuusto	§ 43	22.08.2016
Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta	§ 80	17.10.2016

Yhdessä rakennuksessa toimivan yhtenäisen peruskoulun etuihin voidaan lukea se, että samat opettajat pysyisivät oppilaiden ympärillä ensimmäisestä luokasta peruskoulun loppuun asti. Opettajat tuntisivat oppilaat hyvin jo pitkältä ajalta, mikä helpottaisi mahdollisiin ongelmiin puuttumista. Yhtenäisessä peruskoulussa työskentelisi sekä luokanopettajia, joiden koulutustausta on kasvatustieteissä, että aineopettajia, jotka usein identifioivat itsensä oman alansa asiantuntijuuden kautta. Opettajien monipuoliset koulutustaustat vaikuttaisivat myönteisesti oppilaiden osaamiseen ja kasvuun: pienimmät oppilaat hyötyisivät aineopettajien asiantuntemuksen hyödyntämisestä varhaisemmilla luokilla, kun taas luokanopettajien kasvatuksellinen ote ja pitkäaikainen kasvatussuhde olisivat eduksi vanhemmille oppilaille.

Käsitys yhtenäisen peruskoulun pedagogisista hyödyistä on laajasti jaettu. Pääkaupunkiseudun kaupungeista Helsinki on vuonna 2015 linjannut, että ”kaupungin järjestämä suomenkielinen perusopetus pyritään kokoamaan yhtenäisiin, vähintään kaksisarjaisiin peruskouluihin, joissa on kaikki vuosiluokat”, ja Espoossa toimii tällä hetkellä 16 yhtenäistä peruskoulua. Suomen peruskouluista noin joka neljäs on yhtenäinen peruskoulu, ja kehityksen suuntaa voidaan pitää kiistattomana. Selvitystyöryhmän loppuraportin mukaan kokemukset yhtenäisistä peruskouluista ovat olleet myönteisiä kaikkien sidosryhmien näkökulmasta. Päätöksenteon kannalta kriittinen kysymys onkin, edellyttääkö peruskoulun pedagogisten hyötyjen saavuttaminen toimimista yhdessä rakennuksessa vai voidaanko ne saavuttaa, vaikka koulu toimisi useassa toimipisteessä.

Lautakunnan käsitys on, että yhtenäisen peruskoulun merkittävimmät hyödyt ovat luonteeltaan sellaisia, että ne toteutuvat parhaiten, jos ala- ja yläkoulu toimivat fyysisesti samassa rakennuksessa. Vaikka onkin olemassa lukuisia esimerkkejä useassa rakennuksessa toimivista yhtenäisistä peruskouluista, niille on usein ominaista, että yhdessä toimipisteessä toimivat esimerkiksi luokat 0-2 ja toisessa luokat 3-9. Sellaista siirtymää, jossa koulu, luokka ja opettajat muuttuvat samanaikaisesti, kun myös siirrytään luokanopetuksesta aineopetukseen, ei tällaisessa mallissa ole. Siirtymävaiheen madaltaminen koulujen välistä yhteistyötä kehittämällä on vain rajallisesti mahdollista verrattuna siihen, jos koulunkäynti jatkuisi seitsemännellä luokalla entuudestaan tutuissa tiloissa tutun henkilökunnan ympäröimänä. Samojen opettajien pysyvyys edistäisi alakoululle ominaisten sääntöjen ja käytänteiden jatkumista pidempään, jolloin myös kulttuurinen muutos peruskoulun ylemmille luokille siirryttäessä olisi vähäisempi.

Kahdessa rakennuksessa toimiminen vaikeuttaisi aineopetuksen hyödyntämisestä alemmilla luokka-asteilla. Opettajien siirtyminen koulusta toiseen aineopetuksen antamista varten on epäkäytännöllistä, koska tuntien valmistelu vie aikaa ja on osin paikkaan sidottua. Lisäksi voidaan pitää todennäköisenä, että tasokkaiden opettajien rekrytointi hankaloituisi, jos säännölliseen työnkuvaan kuuluisivat toistuvat siirtymät koulurakennusten välillä. On myös pidettävä todennäköisenä, että kahden toimipisteen mallista aiheutuva arkikohtaamisten vähäisyys tosiasiallisesti sekä vaikeuttaisi pitkäaikaisten kasvatussuhteiden syntymistä että rajoittaisi oppilastuntemuk-

Kaupunginvaltuusto	§ 43	22.08.2016
Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta	§ 80	17.10.2016

sen siirtymistä opettajien välillä. Yhteenvetona lautakunta toteaa, että se pitää yhtenäiseen peruskouluun liittyviä pedagogisia hyötyjä merkittävinä ja tavoittelemisen arvoisina. Edelleen lautakunta toteaa, että näiden pedagogisten hyötyjen saavuttamisen kannalta on perusteltua valita yhtenäisen peruskoulun lähtökohdaksi yhden toimipisteen malli (B+C).

Kasavuoren koulukeskusta voidaan toiminnallisesti pitää varsin hyvänä sijaintina yhtenäiselle peruskoululle. Kasavuoren koulukeskuksen siivet mahdollistavat sen, että eri-ikäiset oppilaat voidaan sijoittaa rakennuksen eri osiin vastaavasti kuin Mäntymäen koulussa. Monet alakoululle tärkeät liikuntapaikat, erityisesti Kasavuoren metsä, ovat lähempänä Kasavuoren koulukeskusta kuin Mäntymäkeä.

Pedagogisten näkökulmien ohella yhtenäistä peruskoulua ja yhden rakennuksen mallia (B+C) puoltaa sen kokonaistaloudellinen edullisuus. Kauniaisten kaupungin taloustilanteen ja -näköymien valossa on ilmeistä, että sivistystoimeen, kuten kunnan muihinkin toimialoihin, kohdistuu myös tulevaisuudessa merkittäviä säästöpaineita. Lukion opiskelijamäärän kasvattaminen 500 opiskelijaan tarkoittaisi merkittävää valtionosuuksien kasvua ilman vastaavia menolisäyksiä, koska lukion kasvattaminen perustuisi lähtökohtaisesti ryhmäkokojen suurentamiseen. Mikäli yhtenäiskoulun perustaminen ei edellytä yläkoulun oppilasmäärän pienentämistä, valtionosuuksien kasvu lisäisi opetustoimen vuosittaisia tuloja yli puolella miljoonalla eurolla, mikä vähentäisi paineita kohdistaa menoleikkauksia opetukseen.

Koulumatkoista

Yhtenäisen peruskoulun perustaminen Kasavuoren koulukeskukseen tarkoittaisi perusopetuksen oppilaiden koulumatkojen keskimääräistä pitenemistä. Pisimmillään oppilaiden koulumatkat pitenisivät noin 900 metrillä, mikä on pitkä lisämatka pienimmille oppilaille. Vaikka keskimääräisten koulumatkojen arvioiminen on vaikeaa, on selvää, että yhtenäiskoulun perustaminen Kasavuoreen tarkoittaisi myös keskimääräisten koulumatkojen pitenemistä. Koulumatkojen piteneminen on argumentti yhtenäistä peruskoulua vastaan ja tärkeä päätöksenteossa huomioitava näkökulma.

Vaikka yhtenäisen peruskoulun perustaminen Kasavuoren koulukeskukseen pidentäisi keskimääräisiä koulumatkoja, on kuitenkin todettava, että koulumatka esimerkiksi keskustasta Kasavuoreen ei olisi olennaisesti pidempi kuin mikä ruotsinkielisten oppilaiden koulumatka keskustasta Granhultin kouluun on. Lisäksi alakoulussa on jo pitkään ollut aamuparkki- ja iltapäiväkerhotoimintaa, joka on nykyisin erittäin suosittua: lukuvuoden 2015–2016 aikana noin sata oppilasta osallistui iltapäiväkerhotoimintaan. On perusteltua ajatella, että alakoulun aamuparkki- ja iltapäiväkerhotoiminta helpottaisi sellaisten perheiden arkea, joille yhtenäisen peruskoulun perustaminen Kasavuoren koulukeskuksen tiloihin tarkoittaisi nykyistä pidempiä koulumatkoja.

Koulumatkaa Kasavuoreen voidaan pitää yhtä turvallisenä kuin koulumatkaa Mäntymäen kouluun. Esimerkiksi kaupungin keskustassa asuvan op-

Kaupunginvaltuusto	§ 43	22.08.2016
Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta	§ 80	17.10.2016

pilaan kannalta koulumatkan turvattomimmat kohdat sijaitsevat keskustassa. Yhtenäisen peruskoulun perustaminen Kasavuoreen tarkoittaisi kahta ylimääräistä suojatien ylitystä (Torpantien ja Kasavuorentien ylitykset) sellaisen oppilaan kannalta, joka kulkisi Mäntymäen ja Kasavuoren välisen matkan Mäntymäentien hiekkatietä ja Urheilutietä pitkin. Bembölentietä pitkin kulkevalle oppilaalle koulumatka Kasavuoreen tarkoittaisi yhtä suojatien ylitystä enemmän kuin nykyisin: Mäntymäentien ylitys jäisi väliin, mutta koulumatkaan kuuluisivat Elinanpolun ja Kasavuorentien ylitykset.

Kauniaisten lukion tulevaisuudesta

Lukioiden osalta lautakunta toteaa, että on ensiarvoisen tärkeää, että Kauniaisissa on tulevaisuudessakin sekä suomenkielinen että ruotsinkielinen lukio. Vaikka Kauniaisten lukion opiskelijoista noin 75 prosenttia on ulkopaikkakuntalaisia, lähes joka toinen suomenkielinen kauniaislainen lukio-opiskelija opiskelee Kauniaisten lukiossa. Lisäksi noin 40 prosenttia Kasavuoren koulun oppilaista jatkaa opintojaan Kauniaisten lukiossa. Voidaankin todeta, että Kauniaisten lukiolla on tärkeä lähilukio kauniaislaisille ja muille lähiseuduilla asuville nuorille, ja siksi on keskeistä, että sen toiminta on turvattua myös tulevaisuudessa.

Kauniaisten lukion toiminnan jatkuvuus ei kuitenkaan ole itsestäänselvyys. Tästä osoituksena on esimerkiksi opetus- ja kulttuuriministeriön edellisellä hallituskaudella kaavailema lakiesitys koskien toisen asteen koulutuksen järjestämislupia. Lakiesityksen tausta-ajatuksena oli muun muassa, että alle 500 opiskelijan lukioiden toiminnan jatkumisen edellytyksenä olisi ollut niiden liittyminen osaksi suurempia yksiköitä. Lisäksi järjestämisluvan eräänä kriteerinä olisi mahdollisesti ollut "koulutuksen järjestäminen laadukkaasti ja tuloksellisesti toimintaan tulevalla valtion ja kunnan rahoituksella". Vaikka lakiesitys raukesi ja vaikka tällä hetkellä ei ole käynnissä lukioverkoston karsimiseen tähtääviä lainsäädännöllisiä uudistuksia, on perusteltua ajatella, että tulevaisuudessa sellaisten lukioiden asema on turvattu, joiden opiskelijamäärää on suuri ja toiminta kustannustehokasta. Kauniaisten lukio ei ole pääkaupunkiseudun lukioksi erityisen suuri eikä erityisen kustannustehokas; esimerkiksi vuonna 2014 Kauniaisten lukion opiskelijakohtaiset kustannukset olivat noin tuhat euroa korkeammat kuin keskimääräisessä suomalaisessa lukiossa. Kauniaisten lukion keskimääräiset ryhmäkoot ovat pitkään olleet yhtä suuret kuin perusopetuksen ryhmäkoot.

Kauniaisten lukion kannalta siirtymisellä Mäntymäen koulun tiloihin voidaan arvioida olevan pääasiassa myönteisiä vaikutuksia. Suuremmat tilat tarjoaisivat lukiolle mahdollisuuksia kasvattaa paitsi oppilasmäärää myös kustannustehokkuutta. Lisäksi kattavan kurssitarjonnan ylläpitäminen olisi helpompaa opiskelijamäärältään suuremmassa lukiossa. Sijainti lähempänä Gymnasiet Grankulla samskolania mahdollistaisi nykyistä tiiviimmän yhteistyön, esimerkiksi nykyistä laajemman yhteisen kurssitarjonnan, Kauniaisten suomen- ja ruotsinkielisten lukioiden välillä; tämä edistäisi myös muun muassa Kauniaisten sivistystoimen kaksikielisyysohjelman tavoitteiden saavuttamista. Toisaalta oma rakennus mahdollistaisi sen, että Kau-

Kaupunginvaltuusto	§ 43	22.08.2016
Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta	§ 80	17.10.2016

niaisten lukio pystyisi luomaan vahvemman oman identiteetin nyt, kun sillä on syksystä 2016 lähtien myös oma, yrittäjyyteen ja liiketalouteen perustuva painotus.

On vaikeaa nähdä, että Kauniaisten lukio pystyisi nykyisissä tiloissaan merkittävästi kasvattamaan opiskelijamääräänsä tai lisäämään toimintansa kustannustehokkuutta; opiskelijamäärän nostamista rajoittaa koulurakennuksen koko ja ryhmäkokojen kasvattamista tasakokoisten suurien luokkien puute. Ratkaisumallia, jossa lukion opiskelijamäärän kasvattaminen tapahtuisi yläkoulun oppilasmäärän pienentämisen kautta, ei voida pitää erityisen kannatettavana. Malleissa A-3 ja A-4 yläkoulun oppilasmäärän pienentäminen tarkoittaisi sitä, että joidenkin yläkoulun opettajien opetusvelvollisuuden täyttämisestä tulisi joko vaikeaa tai mahdotonta. Toisaalta yläkoulun oppilasmäärän pienentäminen saattaisi johtaa yläkoulun valinnaisainetarjonnan, muun muassa kielitarjonnan, kaventumiseen. Kolmanneksi Kauniaisten lukion opiskelijahankinta vaikeutuisi huomattavasti, jos yläkoulun oppilasmäärää pienennettäisiin, sillä suuri osa Kasavuoren koulun oppilaista jatkaa opintojaan Kauniaisten lukiossa. Neljänneksi mallit A-3 ja A-4 ovat taloudellisesti epäedullisia, koska espoolaisista oppilaista saatavat kotikuntakorvaukset ovat suurempia kuin Kasavuoren koulun oppilaskohtaiset kustannukset.

Yhteenvedona lautakunta toteaa, ettei se puolla sellaisia malleja (A-3 ja A-4), jotka uhkaavat johtaa virassa olevien opettajien irtisanomisiin, yläkoulun opetustarjonnan heikkenemiseen ja Kauniaisten lukion tason laskuun ja jotka ovat myös taloudellisesti kannattamattomia. Nykytilaan (A-1) sitoutuminen muodostaa merkittävän riskin Kauniaisten lukion toiminnan jatkuvuudelle. Jos kysymystä tarkastellaan yksinomaan lukion näkökulmasta, pitää lautakunta mallia B+C parhaana Kauniaisten lukion toiminnan pitkäjänteisen kehittämisen kannalta. Lautakunta kuitenkin toistaa, että yhtenäinen peruskoulu on peruskoulukysymys, jota koskevan päätöksenteon on oltava itsenäistä lukiokoulutuksen kehittämisestä.

Jäsen Miettinen ja jäsen Leppänen jättivät päätöksestä eriävän mielipiteen (oheismateriaali 1).

KH 15.6.2016 § 116

Varapj. Rintamäki-Ovaska ehdotti päätöksestä ilmenevin perusteluin, että KH päättäisi esittää KV:lle, että suomenkieliseen opetustoimeen perustetaan perusopetuksen yhtenäiskoulu, sekä toiminnan jatkamista erillisissä rakennuksissa ja lukion oppilasmäärän lisäämistä nykyisen rakennuksen sallimissa puitteissa.

Jäsenet Ant-Wuorinen, Stenberg ja Hammarberg kannattivat ehdotusta.

Puheenjohtaja Berg yhtyi esittelijän ehdotukseen.

Suoritetussa äänestyksessä, jossa pohjaehdotusta kannattavat äänestivät ”jaa” ja vpj. Rintamäki-Ovaskan ehdotusta kannattavat äänestivät ”ei”, pohjaehdotus hävisi äänin 6–1 (Berg).

Kaupunginvaltuusto	§ 43	22.08.2016
Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta	§ 80	17.10.2016

Päätös:

KH päätti esittää KV:lle, että suomenkieliseen opetustoimeen perustetaan perusopetuksen yhtenäiskoulu, sekä toiminnan jatkamista erillisissä rakennuksissa ja lukion oppilasmäärän lisäämistä nykyisen rakennuksen sallimissa puitteissa.

Yhtenäinen peruskoulu on pedagogisesti perusteltu ja se voi toimia kahdessa eri rakennuksessa. Sivistystoimenjohtajan selvityksen mukaan yhtenäiskoulu perustamalla saadaan 155 000 euron vuosittaiset säästöt ilman rakennustenvaihtoa.

Uuden opetussuunnitelman mukainen opetus ei ole perinteistä luokkasi-donnaista ja kun lisäksi Kasavuoren koulukeskuksen laajennus valmistuu, niin Kasavuoreen mahtuu enemmän oppilaita. Lukion kokoa tulee kasvat-taa sen elinvoimaisuuden ja vetovoimaisuuden säilyttämiseksi. Lukion op-pilasmäärää voidaan kasvattaa noin 450 oppilaaseen mm. ryhmäkokoja suurentamalla yläkouluun koon säilyessä ennallaan.

Suomenkielisen perusopetuksen oppilasmäärät ovat kasvaneet viimevuosi-na paljon, tämä näkyy erityisesti alakoulussa. Mäntymäen koulun luokka-koot sallivat oppilasmäärän mahdollisen kasvun eikä lisätilan tarvetta lähitu-levaisuudessa synny. Lisäksi Mäntymäki tarjoaa turvallisen ympäristön ja koulumatkojen kannalta keskeisen sijainnin sekä kohtuullisen kokoisen koulun koulunsa aloittavalle lapselle. Kasavuoreessa ensiluokkalainen aloit-taisi koulunsa lähes 800 oppilaan koulussa.

Palautetta kuntalaisilta koskien koulujen vaihtoa on tullut paljon ja se on ol-lut lähes yksinomaan vastustavaa.

On syytä epäillä, että rakennusten vaihto tulisi maksamaan esitettyä enemmän. Samoin laskelmat kasvavista tuotoista perustuvat päätöksiin, jotka voivat yllättäen muuttua. KH:n esittämä ratkaisu ei aiheuta rakennus-tenvaihtoon liittyviä kustannuksia, mutta sallii lukion oppilasmäärän merkit-tävän kasvattamisen. Lukion oppilaista saatavia valtionosuuksia voidaan li-sätä oppilasmäärää kasvattamalla, mutta erityisesti ryhmäkokoja suurenta-malla, jolloin opettajien tarve ei lisäännä.

Sivistystoimessa on suunniteltu selvittää esiopetuksen siirtämistä perus-opetuksen yhteyteen molempien kieliryhmien osalta. Tämä voisi olla peda-gogisesti järkevää ja toisi myös kaivattuja säästöjä. KH kehottaa sivistys-tointa aloittamaan valmistelun asiassa viipymättä.

2. Taustaa

Keskustelu yhtenäiskoulusta käynnistettiin alun perin, koska suomenkieli-set koulut halusivat pedagogisesti kehittää opetusta yhtenäisemmäksi kan-sallisten normien mukaan.

Kaupunginvaltuusto	§ 43	22.08.2016
Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta	§ 80	17.10.2016

Perusopetuksen yhtenäiskoulu pedagogisena ratkaisuna

Kauniaisten peruskouluilla, Mäntymäen koululla ja Kasavuoren koululla, on pitkä perinne yhdessä tehdyistä koulun kehittämistöistä ja -projekteista. Peruskoulujen tulevaisuusohjelmat, vuosien 2011 ja 2014 opetussuunnitel-
mamuutokset ja vuoden 2016 opetussuunnitelmauudistus on tehty koulu-
jen välisellä yhteistyöllä.

Kasavuorella ja Mäntymäellä digitaalisena oppimisympäristönä on Unel-
makoulualusta. Sen kehittämistyöhön ovat osallistuneet molempien koulu-
jen opettajat. Unelmakoulutoiminta perustuu oppilas- ja oppimiskäsityk-
seen, jonka koulut jakavat: oppilaalla on mahdollista löytää yksilöllinen ta-
pansa oppia, hankkia ja työstää tietoa sekä tehdä omia tuotoksia. Opetta-
jalla on mahdollisuus toimia oppimisprosessin ohjaajana. Molemmissa
kouluissa kehitetään aktiivisesti ja monipuolisesti uudenlaisia opetusmene-
telmiä vastaamaan nyky-yhteiskunnan asettamiin vaatimuksiin oppimiselle.

Uuden opetussuunnitelman mukaisen toiminnan toteuttaminen haastaa
peruskouluja. 1.8.2016 käyttöön otettava opetussuunnitelma korostaa yh-
teisöllisyyttä, yhteistyöhön perustuvaa toimintakulttuuria ja oppilaan yhte-
näistä koulupolkua. Sen tavoite on luoda oppilaalle eheä kasvun ja oppimi-
sen jatkumo. Uudessa opetussuunnitelmassa painotetaan tulevaisuudessa
tarvittavaa sivistystä ja laaja-alaisen osaamisen taitojen merkitystä sekä
oppiaineiden välistä yhteistyötä.

Perusopetuksen yhtenäiskoululla, joka käsittää vuosiluokat 1-9, luodaan
oppilaalle ehyt oppimispolku. Siinä oppilaan kasvun ja oppimisen tukemi-
nen hahmotetaan koko peruskoulun kattavana ja monipuolisena kokonai-
suutena. Perusopetuksen käsittävässä yhtenäiskoulussa on mahdollista
toteuttaa opetussuunnitelmaa saumattomasti siirryttäessä luokanopettajan
vetoisesta opetuksesta aineopettajien opetukseen. Perusopetuksen yhte-
näiskoulu antaa selkeät puitteet eri luokka-asteiden opettajien yhteistyölle
ja tarpeen vaatiessa myös yhteiskäytölle opetuksessa. Yhtenäisyys mah-
dollistaa monipuolisen monialaisten oppimiskokonaisuuksien toimintamal-
lin.

Yhtenäisessä koulussa voi käyttää sekä taloudellisia että henkilöresursse-
ja tehokkaammin kuin erillisissä ala- ja yläkouluissa. Johtamiseen ja eri-
tyistoihintoihin jää enemmän resursseja. Perusopetuksen yhtenäiskoulun
arjessa voidaan hyödyntää opettajistossa olevaa laajaa asiantuntijuutta,
kun samassa koulussa työskentelee luokanopettajia, luokanopettajia aine-
opettajakelpoisuudella ja aineopettajia. Oppimisen ja koulunkäynnin tuke-
minen koulussa, jossa on vuosiluokat 1-9, on joustavaa ja opettajien oppi-
laantuntemus välittyy oppilaan siirtyessä seuraavalle luokka-asteelle. Huol-
tajille lapsen koulunkäynti yhtenäisessä peruskoulussa tarkoittaa, että kon-
takti lapsen opettajien kanssa luodaan jo koulupolun alkutaipaleella ja sitä
jatketta läpi lapsen koko peruskoulun. Koulupolun sirpaleisuus väistyy
yhtenäisessä peruskoulussa. Perusopetuksen yhtenäiskoulu muodostaa
myös hallinnollisen kokonaisuuden.

Kaupunginvaltuusto	§ 43	22.08.2016
Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta	§ 80	17.10.2016

Lukion tilanne

Yhtenäisen perusopetuksen koulun ratkaisulla on vaikutusta myös lukion tilanteeseen. Yhtenäinen perusopetuksen koulu on perusopetukselle ensisijaisesti pedagoginen ratkaisu, joka vaikuttaa lukionkin toimintaan. Lukiolle toiminta omana erillisenä nuorten aikuisten kouluna mahdollistaa sen itäsenäisen omaleimaisuuden luomisen voimakkaammin ja tekee siitä houkuttelevamman. Lukiossa alkaa syksyllä 2016 Lukiolaisen bisneskoulu –painotus, jolla kehitetään lukion toimintaa vetovoimaisemmaksi. Lukion toimintaa muokkaavat vahvasti mm. ylioppilaskirjoitukset ja arviointiviikot, jotka rajoittavat kaikkien kiinteistöä käyttävien toimintaa. Koulun arkea värittävät oppilaiden ja opiskelijoiden erilaiset velvollisuudet, tarpeet ja koulunkäyntiin liittyvät eri käytännöt sekä lainsäädännöt.

Lukiokoulutus sisältää pakollisten oppiaineiden kurssien lisäksi syventäviä ja soveltavia kursseja. Lukiolle on tärkeää, että se pystyy tarjoamaan opiskelijoille eri oppiaineissa erilaisia kursseja. Oppilasmäärältään pienessä lukiossa tarjonta ja valintamahdollisuudet ovat suppeammat kuin suuremmassa lukiossa. Kasavuoren koulukeskuksen luokkatilojen vaihtelevat koot sekä isompien luokkahuoneiden riittävän määrän puute eivät anna mahdollisuutta kasvattaa lukion kokoa merkittävästi nykyisestä. Mäntymäen koulun luokkien riittävän suuri koko ja niiden määrä mahdollistaa lukion koon kasvattamisen 500 opiskelijaan. Suurempi oppilasmäärä varmistaa erityisesti vähemmän valittujen aineiden kurssien toteutumisen. Tällaisia kursseja on mm. seuraavissa oppiaineissa: lyhyet vieraat kielet, filosofia, uskonto, kuvataide ja musiikki. Mäntymäen kiinteistö lisää lukion houkuttelevuutta sijaintinsa avulla (juna-aseman läheisyys). Yhteistyö Gymnasiet Grankulla samskolanin kanssa helpottaa lyhyemmän välimatkan takia.

Syyslukukauden 2015 lukion opiskelijat käyttivät Mäntymäen koulua väistötilana Kasavuorella tehtävän korjauksen takia. Väistöön osallistuivat kaikki ensimmäisen vuosikurssin opiskelijat ja heiltä saadun palautteen perusteella Mäntymäen tilat sopivat lukio-opiskeluun. Lukio-opiskelijat kannattavat lukion siirtymistä omaan rakennukseen Mäntymäelle.

3. Tilavaihtoehtojen selvitykset

Työryhmän esiteltyä loppuraporttinsa KH (6.5.2015) päätti pyytää koulurakentamiseen erikoistuneelta arkkitehdiltä selvityksen tila- ja tilatarveratkaisuista ja niiden aiheuttamista kustannuksista, mukaan lukien Kasavuoren koulukeskuksen tilankäytön tehostamismahdollisuuksien selvittäminen. Tehtävään otettiin arkkitehti Juha Heino (Arkkitehdit Korolainen & Heino Oy), joka on mukana Kasavuoren meneillään olevassa kiinteistökorjauksessa ja laajennusrakentamisessa. Arkkitehdin tilaselvityksessä ovat seuraavat seitsemän vaihtoehtoa:

- A-1** Nykyinen toiminta jatkuu Kasavuorella, lukiossa 400 opiskelijaa, yläkoulussa nykyinen oppilasmäärä.
-

Kaupunginvaltuusto	§ 43	22.08.2016
Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta	§ 80	17.10.2016

- A-2** Nykyinen toiminta jatkuu Kasavuorella, lukion oppilasmäärä kasvatetaan 500:n opiskelijaan, yläkoulussa nykyinen oppilasmäärä.
- A-3** Nykyinen toiminta jatkuu Kasavuorella, lukiossa 450 opiskelijaa, yläkoulussa 285 oppilasta.
- A-4** Nykyinen toiminta jatkuu Kasavuorella, lukiossa 500 opiskelijaa, yläkoulussa 230 oppilasta.
- B(+C)** Kasavuoreen sijoitetaan yhtenäinen peruskoulu (B) ja Mäntymäkeen sijoitetaan lukio, lukiossa 500 opiskelijaa (C).
- D** Mäntymäkeen sijoitetaan yhtenäinen peruskoulu ja Kasavuoreen sijoitetaan lukio.

Liitteenä 2 on arkkitehdin tilaselvitys sekä lisäselvitykset vaihtoehtoista A-3 ja A-4.

Yhtenäiskoulua käsittelevät ensimmäiset laskelmat ja arviot vaihtoehtoista A-1, A-2 ja B+C (2014) tehtiin lukuvuoden 2012 - 2013 oppilasmääriin perustuen. Muutoksia vuonna 2014 tehtyihin laskelmiin on tullut seuraavissa kohdissa:

- kauniaislaisten oppilaiden määrän kasvu
- Kasavuoren laajennuksen toteutuminen
- kotikuntakorvauksen suuruus 13-15 vuotiaista oppilasta
- toiminnan kustannustaso

Seuraavassa vaihtoehtoja on tarkasteltu kiinteistöjen näkökulmasta.

Vaihtoehto A-1

(Nykyinen toiminta jatkuu Kasavuorella, lukiossa 400 opiskelijaa, yläkoulussa nykyinen oppilasmäärä)

Laskennassa on käytetty yläkoulussa 18 opetusryhmää ja lukiossa 400 opiskelijaa sekä huomioitu opetuksen määrä. Vertailtaessa Opetushallituksen normeihin on Kasavuorella tehdyn selvityksen mukaan riittävästi yleisopetuksen tiloja (opetustiloja, joissa ei tarvita erityistä varustusta). Sen sijaan aineopetuksen tilojen (opetustilat, joissa tarvitaan erityistä varustusta ja välineistöä esim. kuvaamataito) määrä on liian vähäinen. Aineopetustiloja tarvitaan luonnontiedon opetukseen lisää. Lisäksi kirjasto on liian pieni.

Selvitys esittää toimenpiteiksi väliseinien purkamista, jotta saadaan lisää 60 m²-luokkatiloja (OT3), sekä kahden yleisluokkatilan muuttamista luonnontiedeluokaksi. Pienryhmien työskentelyyn saadaan tiloja ruokalan akustiikkaa korjaamalla.

Kaupunginvaltuusto	§ 43	22.08.2016
Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta	§ 80	17.10.2016

Vaihtoehto A-2

(Nykyinen toiminta jatkuu Kasavuorella, lukiossa 500 opiskelijaa, yläkoulussa nykyinen oppilasmäärä)

Kuten vaihtoehto A-1:ssä on tässäkin laskennassa käytetty yläkoulussa 18 opetusryhmää ja lukiossa 500 opiskelijaa sekä huomioitu opetuksen määrä. Selvityksen mukaan lukion opiskelijamäärän kasvusta seuraa, että Kasavuorella on liian vähän yleisopetuksen tiloja. Myös aineopetuksen tiloja ja wc-tiloja tarvitaan lisää. Lisäksi kirjasto on liian pieni.

Vaihtoehto A-3

(Kasavuorella lukio 450 opiskelijaa, yläkoulussa 285 oppilasta)

Laskennassa on käytetty yläkoulussa 15 opetusryhmää ja lukiossa 450 opiskelijaa sekä huomioitu opetuksen määrä. Vaihtoehtojen A-1 ja A-2 tapaan vertailtaessa Opetushallituksen normeihin on Kasavuorella tehdyn selvityksen mukaan riittävästi yleisopetuksen tiloja (opetustiloja, joissa ei tarvita erityistä varustusta). Sen sijaan aineopetuksen tilojen (opetustilat, joissa tarvitaan erityistä varustusta ja välineistöä esim. kuvaamataito) määrä on liian vähäinen. Aineopetustiloja tarvitaan luonnontiedon opetukseen kaksi lisää. Lisäksi kirjasto on liian pieni.

Lukio tarvitsee lisää tiloja opiskelijamäärän lisäämisen seurauksena, joten yläkoulun oppilasmäärää on vähennettävä 18 opetusryhmästä 15 ryhmään. Tilojen osalta selvitys esittää toimenpiteiksi väliseinien purkamista, jotta saadaan lisää 60 m²-luokkatiloja (OT3), sekä kahden yleisluokkatilan muuttamista luonnontiedeluokaksi. Pienryhmien työskentelyyn saadaan tiloja ruokalan akustiikkaa korjaamalla.

Perusopetus on ensisijaisesti kunnan omille oppilaille, joten oppilasmäärän vähennys kohdistetaan ulkopaikkakuntalaisiin. Kun Kasavuoren koulun oppilasmäärä laskee 285 oppilaaseen, voidaan yläkouluun ottaa ulkopaikkakuntalaisia oppilaita 57 nykyistä vähemmän. Kotikuntakorvaus, jonka kunta ulkopaikkakuntalaisista perusopetuksen oppilaista saa, on yläkouluikäisistä (13-16v) 10 710 €. Kasavuoren koulun opetuksen yksikkökustannus (2015) oli 9 712 €. Erotus kotikuntakorvauksen ja yksikkökustannuksen välillä on 998 €/oppilas. Perusopetuksen oppilasmäärän väheneminen vaikuttaa opetuksen tarjonnan supistumiseen ja henkilöstötarpeen pienene- miseen.

Vaihtoehto A-4

(Kasavuorella lukio 500 opiskelijaa, yläkoulussa 230 oppilasta)

Laskennassa on käytetty yläkoulussa 12 opetusryhmää (nykyisin 18 opetusryhmää) ja lukiossa 500 opiskelijaa sekä huomioitu opetuksen määrä. Vaihtoehtojen A-1, A-2 ja A-3 tapaan vertailtaessa Opetushallituksen normeihin on Kasavuorella tehdyn selvityksen mukaan riittävästi yleisopetuk-

Kaupunginvaltuusto	§ 43	22.08.2016
Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta	§ 80	17.10.2016

sen tiloja (opetustiloja, joissa ei tarvita erityistä varustusta). Sen sijaan aineopetuksen tilojen (opetustilat, joissa tarvitaan erityistä varustusta ja välineistöä esim. kuvaamataito) määrä on liian vähäinen. Aineopetustiloja tarvitaan luonnontiedon opetukseen kaksi lisää. Lisäksi kirjasto on liian pieni.

Lukio tarvitsee lisää tiloja opiskelijamäärän lisäämisen seurauksena, joten yläkoulun oppilasmäärää on vähennettävä 18 opetusryhmästä 12 ryhmään. Tilojen osalta selvitys esittää toimenpiteiksi väliseinien purkamista, jotta saadaan lisää 60 m²-luokkatiloja (OT3), sekä kahden yleisluokkatilan muuttamista luonnontiedeluokaksi. Pienryhmien työskentelyyn saadaan tiloja ruokalan akustiikkaa korjaamalla.

Perusopetus on ensisijaisesti kunnan omille oppilaille, joten perusopetuksen oppilasmäärän vähennys kohdistetaan ulkopaikkakuntalaisiin. Kun Kasavuoren koulun oppilasmäärä laskee n. 230 oppilaaseen, voidaan yläkouluun ottaa 114 ulkopaikkakuntalaista oppilasta nykyistä vähemmän. Kotikuntakorvaus, jonka kunta ulkopaikkakuntalaisista perusopetuksen oppilasta saa, on yläkouluikäisistä (13-16v) 10 710 €. Kasavuoren koulun opetuksen yksikkökustannus (2015) oli 9 712 €. Erotus kotikuntakorvauksen ja yksikkökustannuksen välillä on 998 €/oppilas. Perusopetuksen oppilasmäärän väheneminen vaikuttaa opetuksen tarjonnan supistumiseen ja merkittävään henkilöstötarpeen pienenemiseen.

Vaihtoehto B + C

(Kasavuoressa yhtenäinen peruskoulu, Mäntymäessä lukio 500 opiskelijaa)

B. Kasavuoreen sijoitetaan yhtenäinen peruskoulu

Arkkitehdin selvitys 10.1.2016 on tehty 800 perusopetuksen oppilaalla ja lisäksi siinä on huomioitu ryhmäkoko ja opetuksen määrä. Selvityksen mukaan Kasavuoren koulukeskuksen tilat ovat riittävät perusopetuksen yhtenäiskoululle.

Selvitys esittää tehtäviksi toimenpiteiksi pihan ja ympäristön muutoksia: kiertoliittymä saattoliikenteen ohjaamiseksi, piha-alueiden muokkaus mm. pienten piha erikseen, lisätään pihalle leikkivälineitä. Lisäksi rakennuksessa lisätään naulakkokalusteita, pintarakenteiden ja väliseinien muutostöitä sekä ruokalan akustiikan korjaus.

C. Mäntymäkeen sijoitetaan lukio, lukiossa 500 opiskelijaa

Laskenta on tehty 500 lukio-opiskelijalla ja siinä on huomioitu opetuksen määrä. Selvityksen mukaan Mäntymäen koulun opetustilat ovat riittävät. Ruokalaan tarvitaan lisää tilaa.

Toimenpiteiksi esitetään teknisen työn tilojen muuttamista fysiikan ja kemian luokaksi, tekstiilityön tila biologian ja maantiedon luokaksi sekä kuvaamataidon tilan laajentamista 60 m². Lisäksi pihalta poistettaisiin leikki-

Kaupunginvaltuusto	§ 43	22.08.2016
Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta	§ 80	17.10.2016

välineet ja sinne lisätään pysäköintitilaa.

Vaihtoehto D

(Mäntymäkeen sijoitetaan yhtenäinen peruskoulu, Kasavuoreen lukio)

Laskennassa on käytetty perusopetuksen osalta alakoulun 22 opetusryhmää/420 oppilasta ja yläkoulun 16 opetusryhmää/289 oppilasta. Lukion laskenta on tehty tuhannen lukio-opiskelijan mukaan. Laskelmissa on huomioitu opetuksen määrä ja ryhmäkoot. Opetushallituksen lukiotiloille antamat normit, joita laskennassa on hyödynnetty, loppuvat 650 opiskelijan lukioon ja siksi laskennan pohjana on käytetty 2 x 500 opiskelijan lukiota.

Yhtenäinen peruskoulu Mäntymäellä tarvitsee Opetushallituksen yhtenäiskoulun tilanormien mukaan tilaa 6 840 hym², josta oppimisen tiloja on 3 940 hym². Tilaa tarvitaan lisää sekä yleisopetukseen että aineopetukseen (mm. toinen liikuntasali, kotitaloustilat, tekninen työ, tekstiilityö). Lisäksi kirjastoa ja henkilökunnan tiloja täytyy laajentaa. Lisätilan tarve on yhteensä n. 5 000 m². Mäntymäen koulun ruokalan laajentaminen on huomioitu tässä luvussa. Lisärakentaminen vaatii kaavamuutoksen.

Mäntymäen piha-alueet eivät ole riittävät yhtenäiselle perusopetukselle. Lisäksi yhtenäiskoulun vaatima lisärakentaminen vähentäisi jo ennestään niukkoja välituntialueita. Kasavuoren koulukeskuksessa on opetustiloja yhteensä 3 682 m². 500 opiskelijan lukio tarvitsee n. 1 400 m² yleisopetustiloja, joita Kasavuoreessa on yhteensä n. 2 000 m². Lisäksi aineopetustiloja jää käyttämättä n. 1 100 m².

Toinen vaihtoehto on, että Kasavuoreessa on 1 000 opiskelijaa, jolloin tilojen käyttö on tehokkaampaa, mutta alueellisesti ei ole tarvetta 1 000 opiskelijan lukiolle. Näin merkittävä lukio-opiskelijamäärän kasvattaminen alueella vaatii yhteistyöneuvotteluja Espoon kanssa, sillä opiskelijamäärän kasvattamisella on vaikutusta myös Espoon lukiotoimintaan.

4. Vaihtoehtojen kustannusarviot

Investointikustannukset

Ensin mainittu kustannusarvio on tilaselvityksen mukainen, toinen yhdyskuntatoimen arvio.

Vaihtoehto A-1	1 140 000 / 1 685 000 €
(ei rakennusvaihtoa, lukio 400 opiskelijaa, yläkoulussa nykyinen oppilasmäärä)	

Vaihtoehto A-2	2 870 000 / 3 885 000 €
(ei rakennusvaihtoa, lukio 500 opiskelijaa, yläkoulussa nykyinen oppilasmäärä)	

Vaihtoehto A-3	1 140 000 / 1 685 000 €
-----------------------	-------------------------

Kaupunginvaltuusto	§ 43	22.08.2016
Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta	§ 80	17.10.2016

(ei rakennusvaihtoa, lukiossa 450 opiskelijaa,
yläkoulussa 285)

Vaihtoehto A-4 1 140 000 / 1 685 000 €
(ei rakennusvaihtoa, lukiossa 500 opiskelijaa,
yläkoulussa 230)

Vaihtoehto B+C 1 440 000 / 2 000 000 €
(Mäntymäessä lukio 500 opiskelijaa, Kasa-
vuoressa yhtenäiskoulu)

Vaihtoehto D 11 730 000 / 11 830 000 €
(Mäntymäessä yhtenäiskoulu, Kasavuoressa
lukio)

Käyttökustannukset

Käyttökustannusarvioihin vaikuttaa varsinkin koulujen tilavuokrat, ruoka-
kustannukset, henkilökuntatarve ja tietohallinto. Arvio suomenkielisen ope-
tustoimen vuosittaisista kokonaiskäyttökustannuksista eri vaihtoehtoissa:

Vaihtoehto A-1 9 792 000 €
(ei rakennusvaihtoa, lukio 400 opiskelijaa,
yläkoulussa nykyinen oppilasmäärä)

Vaihtoehto A-2 10 075 000 €
(ei rakennusvaihtoa, lukio 500 opiskelijaa,
yläkoulussa nykyinen oppilasmäärä)

Vaihtoehto A-3 *)
(ei rakennusvaihtoa, lukiossa 450 opiskelijaa,
yläkoulussa 285)

Vaihtoehto A-4 *)
(ei rakennusvaihtoa, lukiossa 500 opiskelijaa,
yläkoulussa 230)

Vaihtoehto B+C 9 758 000 €
(Mäntymäessä lukio 500 opiskelijaa, Kasa-
vuoressa yhtenäiskoulu)

Vaihtoehto D 10 679 000 €
(Mäntymäessä yhtenäiskoulu, Kasavuoressa
lukio)

*) Henkilöstövaikutus yläkoulussa on niin suuri, ettei käyttökustannuksia
pystytä laskemaan.

Kaupunginvaltuusto	§ 43	22.08.2016
Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta	§ 80	17.10.2016

Arvio suomenkielisen lukio-opetuksen vuosittaisista valtionosuuksista

Vaihtoehtojen A-3 ja A-4 osalta on laskettu myös yläkoulun osalta menetet-
tyt kotikuntakorvaukset *).

Vaihtoehto A-1 2 340 000 €
(ei rakennusvaihtoa, lukio 400 opiskelijaa,
yläkoulussa nykyinen oppilasmäärä)

Vaihtoehto A-2 2 930 000 €
(ei rakennusvaihtoa, lukio 500 opiskelijaa,
yläkoulussa nykyinen oppilasmäärä)

Vaihtoehto A-3 2 638 000 €
(ei rakennusvaihtoa, lukiossa 450 opiskelijaa,
yläkoulussa 285)

Vaihtoehto A-4 2 930 000 €
(ei rakennusvaihtoa, lukiossa 500 opiskelijaa,
yläkoulussa 230)

Vaihtoehto B+C 2 930 000 €
(Mäntymäessä lukio 500 opiskelijaa, Kasa-
vuoressa yhtenäiskoulu)

Vaihtoehto D 2 930 000 €
(Mäntymäessä yhtenäiskoulu, Kasavuoressa
lukio)

*) lukion vuoden 2015 yksikköhinta 5 862 €. Yläkoulun kotikuntakorvaus
10 710 €.

Liite 3: Arvio eri vaihtoehtojen taloudellisista vaikutuksista

Liite 4: Laskelma käyttökustannuksista eri vaihtoehdoissa

5. Kuuleminen

KH:n ja suomenkielisen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan yhdessä järjestämä kuulemistilaisuus pidettiin 23.5.2016 Kasavuoren koulukeskuk-
sessä. Tilaisuuteen osallistui KH:n edustajien lisäksi lautakunnan jäseniä.
Tilaisuudessa esiteltiin kaikki selvitettyt seitsemän eri vaihtoehtoa learning
cafe -menetelmällä. Sivistystoimenjohtaja, opetuspäällikkö ja rehtorit esit-
telivät selvitettyjä vaihtoehtoja, joita kuulemistilaisuuteen osallistuneet
kommentoivat swot-analyysia hyödyntäen. Kokouksen jälkeen huoltajilta
on tullut sivistystoimenjohtajalle palautetta sähköpostitse. Yhteenveto pa-
lautteesta on **oheismateriaalina 2** (vain KV:n jäsenille). Lisäksi tilaisuus-
dessa tehty perusopetuksen yhtenäiskoulun SWOT-analyysi on **oheisma-
teriaalina 3** (vain KV:n jäsenille).

Kaupunginvaltuusto	§ 43	22.08.2016
Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta	§ 80	17.10.2016

Opettajien kuulemista varten suomenkielisissä peruskouluissa ja lukiossa tehtiin sähköinen kysely tammikuussa 2015 ja toukokuussa 2016. Vastaa- jia vuonna 2015 oli perusopetuksessa 58 ja lukiossa 29. Vuoden 2016 ky- selyyn vastasi 41 perusopetuksen opettajaa ja 23 lukion opettajaa. Kyse- lyissä käytettiin samoja kysymyksiä ja mahdollisuutta avoimiin vastauksiin. Perusopetuksen opettajista 65,9 % oli sitä mieltä, että yhtenäinen perus- opetus tukee oppilaan oppimista, kasvua ja hyvinvointia (2015: 63,8 %), 24,4 % ei osannut sanoa (2015: 27,6 %) ja kielteisesti vastasi 9,8 % (2015: 8,6 %). Vastaajista 41,5 % mielestä ala- ja yläkoulun tulisi siirtyä toimimaan samassa kiinteistössä (2015: 41,7 %), 26,8 % ei osannut sanoa (2015: 31,7 %) ja 31,7 % kanta oli kielteinen (2015: 26,7 %). Lukion opet- tajista 91,3 % kannattaa lukion siirtymistä Mäntymäen kiinteistöön (2015: 96,5 %).

Taito- ja taideaineiden opettajat ovat esittäneet kirjallisen kannanoton (oheismateriaali 4) huolestaan opetustuntien riittävydestä uuden tuntijaon astuessa voimaan sekä yhtenäisen peruskoulun ja lukion tuntikertymiin yh- tenäiskouluselvityksiin liittyen.

Nuorisovaltuusto on lausunut yhtenäiskoulusta seuraavaa (14.6.2016): Nuorisovaltuusto kannattaa vaihtoehtoa B(+C) eli Kasavuoreen sijoitetaan yhtenäinen peruskoulu (B) ja Mäntymäkeen sijoitetaan lukio, lukiossa 500 opiskelijaa (C). Vaikka yhtenäiskoulu on kerralla iso menoerä, niin se on samalla investointi tulevaisuuteen. Peruskoulun on aina hyvä olla yhdessä, ja samalla lukio voitaisiin nähdä itsenäisenä toimijana. Valtuutetut kokevat, että lukiolaiselle oma rakennus on paljon houkuttelevampi vaihtoehto. Myös siirtymä ala-asteelta ylä-asteelle ei olisi niin iso jos koulut olisivat sa- massa rakennuksessa.

6. Yhteenveto selvityksistä

Yhtenäiskoulualoitetta on selvitetty asetetun työryhmän ja tilaselvitystä teh- neen arkkitehdin toimesta. Tilaselvitys (KH 23.11.2015 § 234 ja KH 20.1.2016 § 5) osoittaa, että kaikki vaihtoehdot ovat tilojen puolesta toteu- tettavissa. Ainoastaan vaihtoehto D on sellainen, joka edellyttää kaava- muutosta ja jossa piha-alueet eivät ole vaihtoehdon mukaiseen toimintaan riittäviä. Lisäksi vaihtoehto D:n ratkaisu on hintatasoltaan huomattavan kallis. Kasavuoren koulukeskus jää D-vaihtoehdossa Kauniaisten ja ympä- röivän alueen lukiotarpeisiin liian suureksi. Ikäluokkakehitys alueella mah- dollistaa nykyisten tietojen mukaan 500 opiskelijan lukion Kauniaisiin. Tila- selvitys osoittaa myös sen, että joitakin muutoksia koulurakennuksissa tar- vitaan joka tapauksessa (Mäntymäen ruokalan laajennus ja Kasavuoren koulukeskuksen ruokalan akustointi). Mäntymäen koulun asemakaava- muutostarkastelun yhteydessä on alustavasti selvitetty lähialueen liikenne- olosuhteita ja tiedossa olevien tulevaisuuden rakennushankkeiden sekä mahdollisen koulun käyttötarkoituksmuutoksen vaikutuksia liikennemääriin. Liikennemäärien muutosten ei ennakoida olevan niin merkittäviä, että ne muodostaisivat esteen lukion sijoittumiselle Mäntymäkeen. Lukion tarpeen- mukainen pysäköinti on järjestettävissä koulun pihalle. Yhtenäiskoulun si- joittaminen Mäntymäkeen aiheuttaa tarpeen henkilökunnan pysäköintitilan

Kaupunginvaltuusto	§ 43	22.08.2016
Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta	§ 80	17.10.2016

lisäämiseen. Lisäksi tulee huomioida oppilasmäärän kasvun mukanaan tuoma huoltajien saattoliikenteen määrän lisääntyminen.

A-3 ja A-4-vaihtoehtoissa henkilöstövaikutukset ovat suuria. Molemmissa vaihtoehtoissa yläkoulun opetuksen määrä vähenee merkittävästi, jonka seurauksena useamman virassa olevan opettajan opetusvelvollisuuden täyttäminen vaikeutuu tai tulee mahdottomaksi. Lisäksi perusopetuksen yläkoulun oppilasmäärän pienentäminen vähentää ulkopaikkakuntalaisten oppilaiden osuutta. Tällä on suora vaikutus opetustoimen tuloihin, Kauniaisten perusopetuksen yksikkökustannuksen ollessa pienempi kuin kotikuntakorvauksen. Opetuksen määrän vähentäminen vaikuttaa myös opetustoiminnan laatuun mm. valinnaisuuden ja kielitarjonnan supistumisen kautta. Molemmissa vaihtoehtoissa aineopetustilojen käyttöaste jää alhaiseksi ja osa näistä tiloista täytyy muuttaa yleisopetuksen tiloiksi, sillä aineopetustiloja tarvitsee erityisesti perusopetus.

Liitteessä 5 on tehty vaikutusten arviointia nykytilan ja yhtenäiskouluvaihtoehdon (B-C) osalta seuraavista näkökulmista: oppilas & huoltaja, organisaatio, opetus, tilat, kiinteistöjen kunnostamistarpeet, henkilöstö, käytöslous, investoinnit.

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Valtuuston päätösvaltaan kuuluu mm. kunnan hallinnon järjestäminen ja kunnan taloudellinen vallankäyttö.

KH:

KH esittää KV:lle, että suomenkieliseen opetustoimeen perustetaan perusopetuksen yhtenäiskoulu, sekä toiminnan jatkamista erillisissä rakennuksissa ja lukion oppilasmäärän lisäämistä nykyisen rakennuksen sallimissa puitteissa.

Yhtenäinen peruskoulu on pedagogisesti perusteltu ja se voi toimia kahdessa eri rakennuksessa. Sivistystoimenjohtajan selvityksen mukaan yhtenäiskoulu perustamalla saadaan 155 000 euron vuosittaiset säästöt ilman rakennustenvaihtoa.

Uuden opetussuunnitelman mukainen opetus ei ole perinteistä luokkasi-donnaista ja kun lisäksi Kasavuoren koulukeskuksen laajennus valmistuu, niin Kasavuoreen mahtuu enemmän oppilaita. Lukion kokoa tulee kasvattaa sen elinvoimaisuuden ja vetovoimaisuuden säilyttämiseksi. Lukion oppilasmäärää voidaan kasvattaa noin 450 oppilaaseen mm. ryhmäkokoja suurentamalla yläkouluun koon säilyessä ennallaan.

Suomenkielisen perusopetuksen oppilasmäärät ovat kasvaneet viimevuosina paljon, tämä näkyy erityisesti alakoulussa. Mäntymäen koulun luokkakoot sallivat oppilasmäärän mahdollisen kasvun eikä lisätilan tarvetta lähitulevaisuudessa synny. Lisäksi Mäntymäki tarjoaa turvallisen ympäristön ja koulumatkojen kannalta keskeisen sijainnin sekä kohtuullisen kokoisen koulun koulunsa aloittavalle lapselle. Kasavuoreessa ensiluokkalainen aloit-taisi koulunsa lähes 800 oppilaan koulussa.

Kaupunginvaltuusto	§ 43	22.08.2016
Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta	§ 80	17.10.2016

Palautetta kuntalaisilta koskien koulujen vaihtoa on tullut paljon ja se on ollut lähes yksinomaan vastustavaa.

On syytä epäillä, että rakennusten vaihto tulisi maksamaan esitettyä enemmän. Samoin laskelmat kasvavista tuotoista perustuvat päätöksiin, jotka voivat yllättäen muuttua. KH:n esittämä ratkaisu ei aiheuta rakennustenvaihtoon liittyviä kustannuksia, mutta sallii lukion oppilasmäärän merkittävän kasvattamisen. Lukion oppilaista saatavia valtionosuuksia voidaan lisätä oppilasmäärää kasvattamalla, mutta erityisesti ryhmäkokoja suurentamalla, jolloin opettajien tarve ei lisäännä.

Sivistystoimessa on suunniteltu selvittää esiopetuksen siirtämistä perusopetuksen yhteyteen molempien kieliryhmien osalta. Tämä voisi olla pedagogisesti järkevää ja toisi myös kaivattuja säästöjä. KH kehottaa sivistystointia aloittamaan valmistelun asiassa viipymättä.

.....

Valt. Viherluoto-Lindström ilmoitti vastustavansa KH:n pohjaehdotusta, koska ehdotuksen taloudelliset vaikutukset puuttuvat ja ehdotti suomenkielisen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan 8.6.2016 § 42 tekemän ehdotuksen mukaisesti, että suomenkieliseen opetustoimeen perustetaan perusopetuksen yhtenäiskoulu, ja että koulu sijoittuu Kasavuoren koulukeskukseen. Lisäksi hän ehdotti, että Kauniaisten lukio siirtyy toimimaan Mäntymäen koulun kiinteistöön ja että päätöstä edellyttävät toimenpiteet kustannuksineen sisällytetään vuoden 2017 talousarvioon.

Valtuutetut Peltovirta ja Alapappila kannattivat valt. Viherluoto-Lindströmin ehdotusta.

Merkittiin, että asiakirjojen liitteessä 2 ”Arkkitehdin tilaselvitys sekä lisäselvitykset vaihtoehtoista A-3 ja A-4 (KV 22.8.2016)” on vaihtoehtoa A-3 koskeva numerovirhe, eli lisäselvityksen ensimmäisen sivun neljännen kappaleen alun pitää kuulua ”Lukion opiskelijamäärän nousu 450 opiskelijaan kasvattaa valtionosuuksien määrää 291 683 eurolla.”

Valt. Miettinen ilmoitti kannattavansa yhtenäiskoulun perustamista, mutta ehdotti asian palauttamista lautakunnalle lisäselvityksiä varten muun muassa koska KH:n pohjaehdotuksesta puuttuvat ehdotuksen taloudelliset laskelmat ja vaihtoehtojen vertailu.

Puheenjohtaja totesi, että valt. Miettisen palautusehdotus ei saanut kannatusta, jolloin se raukesi.

Keskustelun kuluessa useat valtuutetut (Pesonen, Berg, Ant-Wuorinen, Jääskeläinen, Tuohioja, Nystén, Herkama) käyttivät puheenvuoron asiansa.

Valt. Ala-Reinikka ehdotti asian palauttamista jotta selvitetäisiin kiireellisessä järjestyksessä, mitä pedagogisia ja taloudellisia vaikutuksia ehdo-

Kaupunginvaltuusto	§ 43	22.08.2016
Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta	§ 80	17.10.2016

tuksella on sekä mihin säästötoimenpiteisiin on ryhdyttävä kaupungin talouden tasapainottamiseksi. Tällöin on myös selvitettävä miten monta lukiolaista voidaan ottaa Kasavuoren koulukeskukseen vastikään suoritetun laajennuksen jälkeen yläkoulun kokoa (342 oppilasta) pienentämättä sekä tämän lisääntyneen lukion oppilasmäärän vaikutus kaupungin talouteen.

Valt. Wahlstedt kannatti valt. Ala-Reinikan palautusehdotusta.

Puheenjohtaja totesi asiassa tehdyn kannatetun palautusehdotuksen ja pyysi puheenvuorojen kohdistamista tähän.

Valt. Miettinen ehdotti valt. Ala-Reinikan palautusehdotukseen lisäystä vertailun tekemisestä myös muihin virkamiesten esittämiin vaihtoehtoihin.

Puheenjohtaja totesi, että valt. Miettisen lisäysehdotus ei saanut kannatusta, jolloin se raukesi.

Palautusehdotusta koskevassa äänestyksessä, jossa asian palauttamista kannattavat äänestivät ”jaa” ja sitä vastustavat äänestivät ”ei”, palautusehdotus voitti äänin 33–1 (Alapappila), yhden valtuutetun (Berg) äänestäessä tyhjää.

Puheenjohtaja totesi valtuuston päättäneen asian palauttamisesta ja asian käsittelyn päättyneen.

Päätös:

KV päätti palauttaa asian jotta selvitettäisiin kiireellisessä järjestyksessä, mitä pedagogisia ja taloudellisia vaikutuksia ehdotuksella on sekä mihin säästötoimenpiteisiin on ryhdyttävä kaupungin talouden tasapainottamiseksi. Tällöin on myös selvitettävä miten monta lukiolaista voidaan ottaa Kasavuoren koulukeskukseen vastikään suoritetun laajennuksen jälkeen yläkoulun kokoa (342 oppilasta) pienentämättä sekä tämän lisääntyneen lukion oppilasmäärän vaikutus kaupungin talouteen.

SOV 17.10.2016 § 80

Kaupunginvaltuuston pyytämässä selvityksessä yhtenäisestä peruskoulusta (**liite**) tarkastellaan, A) mitä pedagogisia vaikutuksia ehdotuksella on, B) miten monta lukiolaista voidaan ottaa Kasavuoren koulukeskukseen vastikään suoritetun laajennuksen jälkeen yläkoulun kokoa (342 oppilasta) pienentämättä, C) millaisia taloudellisia vaikutuksia KH:n ehdotuksella on sekä, D) mihin säästötoimenpiteisiin on ryhdyttävä kaupungin talouden tasapainottamiseksi.

Kaupunginhallitus nimitti selvitykselle ohjausryhmän, mutta selvitys on normaalia virkamiesvalmistelua.

A Pedagogiset vaikutukset

Yhtenäiskoulun pedagogiikka perustuu vahvaan oppilastuntemukseen, opettajien väliseen yhteistyöhön ja opetussuunnitelmaratkaisuihin. Oppi-

Kaupunginvaltuusto	§ 43	22.08.2016
Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta	§ 80	17.10.2016

laan turvallisuuden tunne lisääntyy tutussa ja turvallisessa oppimisympäristössä, jossa sekä ihmiset että säännöt ovat tuttuja. Oppilaan ja huoltajien yhteys tuttuun ja turvalliseen luokanopettajaan ei katkea herkässä murrosiässä ja kontaktit aineopettajiin voidaan luoda jo varhaisessa vaiheessa, kun aineenopettajat tulevat mukaan opetukseen aiemmin kuin vasta ylempillä vuosiluokilla. Oppilaille merkityksellistä on myös se, että koulun pelisäännöt pysyvät yhdenmukaisina läpi koko peruskoulun.

Yhtenäinen peruskoulu eri toimipisteissä on hallinnollisesti yhtenäinen, mutta ei toiminnallisesti tai pedagogisesti. Yhteisöllisyys ja yhtenäisyys eivät toteudu, jos oppilaat opiskelevat erillisissä koulurakennuksissa vain saman ikäisten oppilaiden kanssa. Yhtenäisyyden, erityisesti pedagogisen yhtenäisyyden, täytyy näkyä koulun arjessa ja opettajien työn organisoinnissa. Pedagogisesti yhtenäinen peruskoulu toteutuu täten vain, kun opettajien välillä on toimintaympäristössä arkikohtaamisia. Parhaimmillaan yhtenäisessä peruskoulussa alakoulun ja yläkoulun toimintakulttuurit yhtenäistyvät. Kokemukset erilaisista peruskoulujen yhdistämisprosesseista ja yhtenäiskoulujen toiminnasta ovat osoittaneet, että kaikkien peruskoulun vuosiluokkien kokoaminen saman katon alle on voimakkaimmin yhtenäistänyt koulukulttuuria.

Yhtenäiskoulualoitteen tarkoitus oli alun perin parantaa edellytyksiä järjestää vieläkin monipuolisempi ja turvallisempi oppimisympäristö kuin mitä meillä on nyt, mutta yhtenäiskouluratkaisua ei ole missään vaiheessa perusteltu sillä, että suuremmalla koululla olisi paremmat oppimistulokset. Suomalaisessa ja kansainvälisessä tutkimuksessa on ilmennyt, että koulu-koolla ei ole sellaista merkitystä oppilaiden oppimistuloksiin ja hyvinvointiin, mitä usein uskotaan. Varsinkin Suomessa erot koulujen välillä ovat hyvin pieniä. Jokainen koulu on ainutkertainen oppimisympäristö, jossa opetushenkilökunta ja oppilaat työskentelevät yhdessä ulkoisten tekijöiden asettamissa rajoissa. Tärkeitä tekijöitä koulukehittämisessä ovat tutkimusten mukaan tukitoimien riittävyys, oppilaiden terveystäyttyminen, oppilaiden oppimisasenteet ja yhteinen toimintakulttuuri.

B Tilat ja oppimisympäristö

Opetustilojen määrä mitoitetaan Opetushallituksen ohjeistuksen mukaan viikkotuntien määrän perusteella ja tilojen koko opiskeltavan aiheen ja työskentelyryhmien koon perusteella. Sekä perusopetuksessa että lukiossa astui elokuussa 2016 voimaan uudet opetussuunnitelmat. Niissä painotetaan oppimisympäristöjen monipuolisuutta oppimista tukevassa roolissa. Oppimisen tiloja tulee siis tarkastella pedagogisista lähtökohdista ja ratkaisuista. Koulussa tulee olla tiloja, jotka tarjoavat aktiivisia ja virikkeisiä oppimisympäristöjä. Tällaisia ovat esim. koulun kirjasto, itsenäisen opiskelun tilat sekä yhteiset oleskelutilat. Lisäksi eri tavoin sisustetut luokat monipuolistavat opetustoimintaa. Kauniaisten opetustoimi on osallistunut Opetushallituksen oppimisympäristöjen kehittämishankkeeseen, jonka aikana opetustiloja on muokattu vastaamaan opetuksen uusia haasteita.

Arkkitehdin tekemän selvityksen mukaan (vaihtoehto A-1, nykytila) sekä

Kaupunginvaltuusto	§ 43	22.08.2016
Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta	§ 80	17.10.2016

OPH:n tilaohjelman hankelaskelman mukaan Kasavuoren koulukeskuksessa on juuri riittävästi tiloja 400 opiskelijan lukiolle ja 342 oppilaan yläkoululle. Suurempi oppilasmäärä edellyttäisi lukion ryhmäkoon kasvattamista ja siten suurien luokkatilojen siirtämistä yläkoulun käytöstä lukion käyttöön, mikä heikentäisi yläkoulun toimintaedellytyksiä. Perusopetuksessa opetuksen monipuolisuus ja opetusryhmien joustavuus vaatii erilaisia ja erikokoisia luokkatiloja.

Opetuksen voi hetkellisesti laittaa toimimaan ahtaissa tiloissa esim. remontin aikana väistötilaratkaisuna. Tällaiset ratkaisut toimivat kuitenkin vain lyhyen ja selkeästi rajatun ajan, jolloin ratkaisu ei vielä vaikuta toiminnan laatuun. Pitkäaikainen tilanahtaus heikentää viihtyvyyttä ja toiminnan laatua, mikä johtaa koulun vetovoimaisuuden vähenemiseen ja siten oppilas- ja opiskelijamääriin. Koulun tilojen käyttöä ei pidä suunnitella ahtaaksi valtionosuuksien optimoimiseksi. Kasavuoren koulukeskuksen tilojen ilmanvaihto on pääosin riittävä (tiedot yhdyskuntatoimelta).

Arkkitehdin tekemän selvityksen mukaan (vaihtoehto A-2) 500 opiskelijan lukio vaatii 404 m² lisärakennuksen, jonka kustannusarvio on 1 820 000 €.

Uudistuksien tavoitteena on oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnin ja viihtyvyyden lisääminen. Uusilla ratkaisuilla pitäisi saavuttaa lähtötilannetta parempi toiminta.

Tehtyjen liikenteellisten selvitysten mukaan Kasavuoren alueen liikennekuormitus kasvaisi hieman, mutta ei merkittävästi, jos siellä olisi yhtenäinen peruskoulu. Mäntymäen koulun käyttötarkoituksen muutoksilla ei selvityksen mukaan ole oleellista vaikutusta liikennemääriin. Pysäköintijärjestelyistä selvitys toteaa, että Mäntymäen tontille on mahdollista sijoittaa 43 autopaikkaa ja Mäntymäentien varteen 20 autoa, eli yhteensä 63 autopaikkaa, mikä vastaa toisaalta Espoon kouluihin liittyvää pysäköintimitoitusta, toisaalta Kasavuoren koulukeskuksen havaittua pysäköintimäärää.

C Taloudelliset vaikutukset

Investointikustannukset ovat KH:n vaihtoehdossa samat kuten nykytilassa, yhteensä 1 685 000 €. B-C -mallissa (yhtenäiskoulu yhdessä kiinteistössä) investointikustannukset ovat 2 000 000. Ero investointikustannuksissa, 315 000 €, aiheuttaa 15 750 € lisäyksen vuosittaisiin poistoihin, joka heijastuu vuokratiloihin. Tämä kustannus on huomioitu käyttökustannuksissa B-C-mallin kohdalla.

Käyttökustannukset ovat KH:n vaihtoehdossa samat kuten nykytilassa, yhteensä 9 792 000 €, koska hallinnollisessa yhtenäiskoulussa opettaja- ja hallintoresurssin synergiaetu häviää.

B-C-mallissa käyttökustannukset ovat 9 758 000 €, eli 34 000 € alhaisemmat. Tässä mallissa säästömahdollisuuksia perusopetuksessa on n. 100 000 €, mutta lisäkustannuksia tulee lukion suuremman opiskelijamäärän takia n. 66 000 €.

Kaupunginvaltuusto	§ 43	22.08.2016
Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta	§ 80	17.10.2016

Valtionosuustuloissa on suurempia eroja. Perusopetuksen oppilasmäärissä ei ole eroa vaihtoehtojen välillä, ja siten ei myöskään valtionrahoituksessa, mutta B-C-mallissa lukio-opiskelijoita on 100 enemmän ja tuloja sen takia 559 663 € enemmän kuin nykytilassa tai KH:n vaihtoehdossa. Tämä ero on ratkaiseva. Yhtenäiskoulu ei ole mikään säästökohde, vaan ensisijaisesti pedagoginen kehittämistoimenpide. Mutta Kauniaisten ta-pauksessa muutos mahdollistaisi sekä lukion koon kasvattamisen että sen toiminnan kehittämisen ja lisäksi se tukisi perusopetuksen pedagogista kehittämistä ja toisi enemmän tuloja.

Jos Kasavuoren koulukeskukseen mahtuisi 450 lukio-opiskelijaa ja yläkoulussa olisi nykyinen oppilasmäärä, tulot olisivat vuoden 2017 yksikköhintan mukaan 2 518 650 euroa. Tämä on 280 000 euroa enemmän kuin jos opiskelijamäärä on 400.

D Talouden tasapainottaminen

Vuoden 2017 talousarvioehdotukseen sisältyvät säästöt eivät ole tasapainottamisohjelmaan nähden riittäviä. Käyttöomaisuuden myyntivoitoista puhdistettu kaupungin talousarvio 2017 tulee säästötoimista huolimatta olemaan raskaasti alijäämäinen (n. 8 milj. euroa) ja sivistystoimen talousarvioehdotus on edelleen 0,5 milj. € vuoden 2017 kehyksestä.

Vuoteen 2018 sivistystoimen leikkaustarve saattaa olla jopa 1,5 miljoonaa euroa verrattuna vuoden 2017 talousarvioehdotukseen. Tiedossa on nyt jo myös lisämenoja. Kasavuoren koulukeskuksen saneeraus ja lisärakennus (v. 2016) ja Mäntymäen koulun saneeraus (v. 2017) aiheuttavat yhteensä n. 320 000 euroa lisäkustannuksia sisäisissä vuokrissa. Vuokraa korotetaan Kasavuoren saneerauksen vuoksi vuonna 2018 ja Mäntymäen koulun saneerauksen vuoksi vuonna 2019. Tällaiset leikkaukset tulevat vaatimaan muutoksia, mutta pyrkimyksenä on löytää ratkaisuja, jotka näkyisivät mahdollisimman vähän asiakkaan saamissa palveluissa. Kauniaisten sivistystoimen pitää edelleen olla edelläkävijä sekä edistää hyvinvointia ja elävää kaksikielisyyttä. Yhtenäiskoulu B-C-mallin mukaisesti on se yksittäinen rakenteellinen muutos ja toimenpide, joka parhaiten vastaisi kaupungin taloudellisia tarpeita, samalla kun malli on pedagoginen kehittämistoimenpide.

Yhtenäiskoulusta tehtyjen selvitysten perusteella voi todeta, että kaupunginhallituksen vaihtoehdolle ei ole pedagogisia eikä taloudellisia perusteita. Hallinnollinen yhtenäiskoulu ei vastaa tarpeita kehittää Kauniaisten perusopetusta pedagogisesti yhtenäisemmäksi.

Sivistystoimenjohtaja:

Lautakunta ei puolla kaupunginhallituksen yhtenäiskouluvaihtoehtoa. Lautakunnan 8.6.2016 § 42 esittämässä mallissa, missä yhtenäiskoulu on samassa kiinteistössä tai nykytila, missä on erillinen ala- ja yläkoulu, vastaa- vat paremmin tulevaisuuden haasteita. Lautakunta päättää esittää KH:lle, että Kauniaisten suomenkieliseen opetustoimeen perustetaan yhdessä toimipisteessä toimiva yhtenäinen perusopetuksen koulu Kasavuoren koulu-

Kaupunginvaltuusto	§ 43	22.08.2016
Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta	§ 80	17.10.2016

keskukseen.

.....

Jäsen Leppänen ehdotti yhtenäiskoulun perustamista kahteen kiinteistöön.
Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Päätös:

Lautakunta päätti asiasta päätösesityksen mukaisesti.

MUUTOKSENHAKUOHJEET

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Kauniaisten kaupungin kirjaamosta (katso yhteystiedot oikaisuvaatimusohjeen alla).

Muutoksenhakukiellot ja kieltojen perusteet

Kuntalain 91 §:n (365/1995) mukaan seuraavista päätöksistä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pykälät: 79, 80

Muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät ja lakiviittaukset:

Oikaisuvaatimusohje

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi kuntalain 89 §:n 1 mom. (365/1995) mukaan tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Pykälät:

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Työsopimussuhteeseen ottamisesta tai päättämisestä voidaan kuitenkin tehdä oikaisuvaatimus vain jos perusteina ovat, että 1) päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, 2) päätöksen tehnyt viranomaisen on ylittänyt toimivaltansa tai 3) päätös on muuten lainvastainen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, ja yhteystiedot:

Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta		
Kauniaisten kaupunki	Sähköposti:	kirjaamo@kauniainen.fi
Kirjaamo	Puh.	09 50561
Kauniaistentie 10	Faksi:	09 5056 535
PL 52, 02701 KAUNIAINEN	Kirjaamon aukioloaika:	klo 8.00–15.45

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ja se on toimitettava kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen sisältö ja muoto

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava 1) päätös, johon haetaan oikaisua, 2) se, millaista oikaisua vaaditaan ja 3) millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava oikaisuvaatimuksen tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos oikaisuvaatimus päätös saadaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Oikaisuvaatimuksen tekijän, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava oikaisuvaatimus. Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitusosoitus

Alla mainittuihin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta myös se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että 1) päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, 2) päätöksen tehnyt viranomais on ylittänyt toimivaltansa tai 3) päätös on muuten lainvastainen. Valitusperusteena ei voida käyttää sitä, että päätös on yksityisoikeudellisten säännösten vastainen. Valittajan tulee esittää valituksen perusteet valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä.

Muun lain nojalla tehdyn oikaisuvaatimuksen tai valituksen osalta muutoksenhakuoikeus määräytyy sen lain mukaan.

Valitusviranomainen

Viranomais, jolle valitus tehdään, ja yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeus	Sähköposti:	helsinki.hao@oikeus.fi
Tuomioistuimet-talo	Puh.	029 56 42000
Kirjaamo	Faksi:	029 56 42079
Radanrakentajantie 5	Kirjaamon aukioloaika:	klo 8.00–16.15
00520 HELSINKI		

Kunnallisvalitus, pykälät:	Valitusaika	30	päivää
Hallintovalitus, pykälät: (katso erillinen muutoksenhakuohje)	Valitusaika		päivää

Muu valitusviranomais (katso erillinen muutoksenhakuohje)

pykälät:	Valitusaika	päivää
-----------------	-------------	--------

Kunnallisvalitusaika ja sen alkaminen

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ja se on toimitettava valitusviranomaisen kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Kunnallisvalituksen sisältö ja muoto

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta. Valituksessa on ilmoitettava

- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot,
- päätös, johon haetaan muutosta,
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi,
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan,
- sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös saadaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi, kotikunta ja postiosoite.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjältä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus voi tuomioistuinmaksulain (1455/2015) mukaan periä muutoksenhakuasian käsittelystä oikeudenkäyntimaksun (1.1.2016: 250 euroa).